

Motion till riksdagen

1989/90:Ub216

av Gullan Lindblad (m)

Historieämnet i gymnasieskolan

Behovet av historiska kunskaper har märkts särskilt starkt hösten 1989 under intryck av de dramatiska omvälvningarna i östeuropa. För framtiden är det av vikt att unga människor får vidgade historiska kunskaper, som ger bakgrunden till de skiftande förhållanden som råder i olika delar av det Europa som kommer oss allt närmare. Det enda skolämne som kan ge perspektiv på en förändringsprocess är faktiskt historieämnet.

För att förstå och kunna beskriva ett skeende i nutiden måste vi ha kunskap om historien. Det går inte att på ett sakligt sätt kommentera dagens händelser utan att ta hänsyn till den historiska bakgrunden. Även om problemen tillhör nuet, måste vi göra tillbakablickar och komplettera dem med dagens fakta om den förmodade utvecklingen, innan vi spekulerar över framtiden. – Den som skriver detta är inte en historiker utan den för några år sedan bortgångne professorn i informationsteori och datakommunikation, Lars Kristiansson.

Vårt medvetande är i hög grad präglad av våra föreställningar om det förångna. Vår uppfattning om det som hänt påverkar vårt handlande. Därför är det ett allmänt intresse att skolan i möjligaste mån söker ge en allsidig bild av det förflutna och att bakgrunden ges till det som nu händer i Sverige och andra länder. Detta gäller inte minst gymnasieskolan, där historieämnet nu är starkt hotat.

Att kunna historia är en viktig källa till inflytande. Tolkningen av historien kan många gånger vara ett led i makthavares strävanden att få kontroll över åsiktsbildningen. Detta är något som man ständigt kan iaktta. Det är en central uppgift för historieundervisningen att ge eleverna sådana kunskaper om hur olika åsikter vuxit fram och hur vår uppfattning formas och förändras. Därigenom kan olika former av propaganda avslöjas.

Studiet av historien skärper vår uppmärksamhet på själva förändringsprocessen i det som sker och de krafter som är verksamma i den. Därmed ger oss också historien större beredskap att möta framtiden och påverka den.

Tyvärr tycks inte den grupp inom skolöverstyrelsen, som haft i uppdrag att utarbeta ett nytt läroplansförslag för gymnasieskolan, ha betraktat historieämnet som något centralt eller av större vikt. På H- och S-linjerna vill man krympa ämnet från 9.5 till 6 studieveckotimmar och på N-linjen från 6 till 4. Till råga på allt förläggs ekonomernas, teknikernas och naturvetarnas histo-

riekurs helt till första årskursen och detsamma sker med två tredjedelar av humanisternas och samhällsvetarnas kurser.

De som utarbetat förslaget söker ge sken av att det är något positivt. Det talas om valmöjligheter, decentralisering och flexibel organisation. Decentralisering tycks betyda besparing, valmöjlighet segregation och flexibilitet nödlösning.

Historieämnets ställning har successivt försvagats i den svenska skolan – tvärtemot vad som är fallet i många andra länder. Idag läser ungdomarna mindre historia i grundskolan än vad vi gjorde i den gamla folkskolan. Jämfört med realskolans historieundervisning har ämnet nästan halverats. Nu sätts en attack in mot gymnasiet genom de föreslagna timplanerna. Till detta kan läggas att bara 35 procent av dem som studerar i gymnasiet får undervisning i historia.

Riksdag och regering måste nu upp till kamp för historieämnets ställning! I historieundervisning får inte bli historia!

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av att studera historia.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att historieämnets omfattning i den framtida gymnasieskolan bör vara minst densamma som i dag.

Stockholm den 17 januari 1990

Gullan Lindblad (m)